

Gedicht van King (n.a.v. Spreuken 3)

In schaduw geworpen door het maanlicht,
De nachtbries maakt een griezelig geluid.
Vrees niet het pad waar je voeten gaan,
Want naast jou loopt de Heer.

Onder de sterren klinkt een wijsheidsrijke melodie,
Met de Heer aan mijn zijde slaap ik vredig.
Geen angst in dromen, een vredige ruimte.

De rivieroever waar vriendelijkheid en mededogen overvloedig stromen.
En morgen's zon puur en schat voor het hart.

De leer van de Heer is in mijn hart gegrift.
Het is een verfijnde wijsheid.
Met heel mijn hart vertrouw ik op de Heer.
Op een plek waar mijn begrip er niet toe doet.
Want de Heer leidt mijn pad.

Laat liefde en welwillendheid je met God verbinden.
Mijn ziel vindt de omhelzing van de Heer.
Onder het zachte, zijden schijnsel van de maan.

De wegwijzer

Vandaag begint de maand van de Bijbel. Een initiatief van 21 christelijke organisaties om de Bijbel in het zonnetje te zetten. Het thema is:

‘Mijn mooiste Bijbeltekst’

Heb jij een favoriete Bijbeltekst?

Ik weet niet zo goed of ik een favoriete Bijbeltekst heb. Er zijn wel teksten die me in mijn leven houvast en richting hebben gegeven.

Spreuken 3: 5-6 NBV21

Vertrouw op de HEER met heel je hart,
steun niet op eigen inzicht.

Denk aan Hem bij alles wat je doet,
dan baant Hij voor jou de weg.

Toen ik tiener was (zo'n 27 jaar geleden denk ik) kwam ik in aanraking met deze tekst. Ik had het hele leven nog voor me. Veel keuzes om te maken. En deze tekst heeft me geholpen om op belangrijke kruispunten in het leven goede keuzes te maken. Ook vandaag is het is nog steeds een tekst die me raakt.

Vandaag wil ik Spreuken 3: 5-6 aandacht geven door er vanuit verschillende perspectieven naar te kijken, zodat ook jij onder de indruk zult zijn van de wijsheid achter deze tekst.

We hebben net geluisterd naar King. Hij heeft zijn gedicht voorgedragen. Ik heb er van genoten. Hij deed het op een vergelijkbare manier als hoe het boek Spreuken voorgelezen zou worden aan het publiek.

Ik zou een Bijbelstudie kunnen geven over het wie, wat, waar en waarom achter Spreuken. Ik doe dat vandaag niet. Ik was het wel van plan, maar ik heb het gevoel dat ik het op een andere manier mag doen vandaag.

Met betrekking tot de context, is het voor nu het belangrijkste om te weten dat het boek Spreuken een boek uit de Wijsheidsliteratuur in het Oude Testament is. Het stamt uit de tijd voordat Jezus als mens naar de aarde kwam. Het O.T. was een andere tijd.

Het is een boek dat is samengesteld door wijze mensen (denk aan Salomo) met als doel om goed advies te geven over hoe je wijs kunt leven. Hoewel het in het Oude Testament staat,

De wegwijzer

maakt ook dit deel uit van het verhaal van God met Zijn schepping.

Ook het Oude Testament is door God geïnspireerd.

Daarom is het interessant om te ontdekken wat het vandaag tot ons nog kan zeggen.

Het boek Spreuken gaat niet zozeer over kennis, over dingen weten. Het doel is om gezonde, wijze, praktische keuzes te maken. Het was daarin belangrijk om Godsbewust te zijn. Als je een gemiddelde burger was, dan luisterde je met name naar de verhalen over de geloofshelden uit het Oude Testament. Je had ontzag voor God om wie Hij was en voor wat Hij deed.

De verzen 5 en 6, die we net al lazen, komen uit een leergedicht.

We gaan nu ook de andere verzen lezen die er bij horen.

Spreuken 3: 1-12 NBV21

- 1 Mijn zoon, vergeet mijn lessen niet, houd in je hart mijn richtlijnen vast.
 - 2 Ze vermeerderen de dagen van je leven, geven je vele jaren van geluk.
 - 3 Mogen liefde en trouw je nooit verlaten, wind ze om je hals, schrijf ze in je hart.
 - 4 God en de mensen zullen je genegen zijn en je zult waardering ondervinden.
 - 5 Vertrouw op de HEER met heel je hart, steun niet op eigen inzicht.
 - 6 Denk aan Hem bij alles wat je doet, dan baant Hij voor jou de weg.
 - 7 Wees niet eigenzinnig, maar heb ontzag voor de HEER en ga het kwaad uit de weg.
 - 8 Het zal je sterken als een medicijn, het verkwikt je lichaam.
 - 9 Eer de HEER met al je rijkdom, met het beste van de oogst.
 - 10 Graan zal je voorraadschuren vullen, je kuipen lopen over van wijn.
 - 11 Mijn zoon, een berisping van de HEER mag je nooit terzijde schuiven, zijn bestraffing moet je zonder afschuw ondergaan,
 - 12 want de HEER straft wie Hij liefheeft, als een vader die van zijn kinderen houdt.
- Gelukkig de mens die wijsheid ontdekt, de mens die inzicht wint.

De titel van deze preek luidt: **De wegwijzer**

Als ik naar het leergedicht in Spreuken kijk, dan zie ik veel wijze adviezen.

Er van uitgaande dat Salomo dit hoofdstuk geschreven heeft, dan zie ik een wijs man die naar een weg wijst. Hij geeft goede adviezen, bijvoorbeeld de verzen waar ik vandaag over spreek:

De wegwijzer

Spreuken 3: 5-6 NBV21

Vertrouw op de HEER met heel je hart,
steun niet op eigen inzicht.
Denk aan Hem bij alles wat je doet,
dan baant Hij voor jou de weg.

Het Joodse volk werd van jongs af aan onderwezen in de richtlijnen en geboden van God. Meestal gebeurde dit mondeling. De woorden van Salomo functioneren goed als je voorbeelden ziet van mensen die dit in praktijk hebben gebracht. De eerste lezers van dit boek zullen mogelijk aan mensen als Abraham, Jozef, Mozes en David gedacht hebben. Denk bijvoorbeeld aan:

- * Mozes, die op God vertrouwde voordat het Joodse volk door de Rode Zee trok
- * Jozef die een belangrijke positie kreeg in Egypte
- * Abraham die uit zijn land vertrok en God volgde naar het land dat Hij wees
- * David, die zo'n intieme relatie met God had

Het zou zomaar kunnen dat de verzen 5 en 6 op de één of andere manier in gedachten kwamen bij deze geloofshelden. De spanning in deze wijsheid zit in het weten (kennis) en doen, uitvoeren (wijsheid gaat vooral over praktische dingen).

Toen het volk van God op de vlucht was uit Egypte en bij de Rode Zee aankwam, was het toch niet zo gek om bang te zijn? Bang om te sterven, bang om vermoord te worden door de Egyptenaren. Je kunt toch niet door die zee heen zonder een schip?

En toch vertrouwde Mozes op God en deed Hij wat God Hem vroeg. Hoe onlogisch het ook klonk (zie Exodus 14). Uiteindelijk zou God de weg banen naar het beloofde land.

-> Les: Maak je omstandigheden niet groter dan je aanbidding voor God

Dit geldt ook voor ons vandaag. Wellicht zit jij in een situatie waarin je niet weet wat te doen. Kies voor aanbidding. Kies om God te eren om wie Hij is, hoe groot Hij is, de Almachtige, de Alwetende, de Overwinnaar, de Goede Herder.

Dat brengt me bij het volgende punt: "De vreze des Heeren"

In de verzen 7 en 11-12 gaat het met name over wijsheden die hier mee te maken hebben.

7 Wees niet eigenzinnig, maar heb ontzag voor de HEER en ga het kwaad uit de weg.

De wegwijzer

..

11 Mijn zoon, een berisping van de HEER mag je nooit terzijde schuiven, zijn bestraffing moet je zonder afschuw ondergaan,

12 want de HEER straft wie Hij liefheeft, als een vader die van zijn kinderen houdt.

“De vreze des Heeren”

Oude Testament

Betekenis: Een mengeling van angst, diepe eerbied (ontzag), bewondering en verbazing

Waar blijkt dit bijvoorbeeld uit in het Oude Testament?

- * God is almachtig en alwetend
 - * God is schepper
 - * God is heilig
 - * God is de bron (o.a. van wijsheid)
 - * God is liefdevol en straft indien nodig om te corrigeren
- (Dit lijstje is niet compleet en kan aangevuld worden)

Even terug naar de titel van de preek van vandaag: De wegwijzer

In Spreuken hoofdstuk 8 wordt Wijsheid als een persoon omschreven. Wijsheid is een beeld van God. Ik zeg niet dat Wijsheid God. God is veel meer dan alleen maar wijsheid.

Ik ga nu niet in op Spreuken 8, maar het is interessant om eens te lezen.

Ik wil wel op een andere manier wijzen naar Jezus vanuit het perspectief van Wijsheid. Namelijk door een belangrijke profeet uit het Oude Testament aan te halen die de komst van Jezus aankondigde:

Jesaja 11: 1-2 NBV21

1 Maar uit de stronk van Isaï schiet een telg op,
een scheut van zijn wortels komt tot bloei.

2 De geest van de HEER zal op hem rusten: een geest van wijsheid en inzicht, een geest van kracht en verstandig beleid, een geest van kennis en ontzag voor de HEER.

“De vreze des Heeren” werd door Jezus gepraktiseerd. Hij hoefde niet gestraft te worden, toch? Klopt, maar Hij werd wel gestraft aan het kruis voor onze overtredingen.

Toch is “de vreze des Heeren” nog steeds relevant voor ons. De betekenis is weliswaar wat

De wegwijzer

veranderd in vergelijking met het Oude Testament. Maar waar het in feite over gaat is dat je rekening houdt met wie God is en wat Hij doet. Niet uit angst, eerder uit diepe eerbied, bewondering en verbazing. En dat in alle omstandigheden.

We zijn in die mate anders dan ongelovigen. Eigenlijk komen we dan weer terug bij de tekst van vandaag:

Spreuken 3: 5-6 NBV21

Vertrouw op de HEER met heel je hart,

steun niet op eigen inzicht.

Denk aan Hem bij alles wat je doet,

dan baant Hij voor jou de weg.

Ongelovigen kiezen bewust of onbewust voor een andere weg:

Vertrouwen **niet** op de HEER,

steunen **wel** op eigen inzicht.

Denken **niet** aan Hem bij wat ze doen,

(Ontkennen wellicht dat Hij bestaat of weten niet eens dat Hij bestaat).

De aansporing in verzen 5 en 6 geldt dus zowel voor gelovigen en ongelovigen.

We kunnen hier namelijk allemaal van leren. Ook voor ons is dit niet altijd makkelijk, toch?

Ook de discipelen van Jezus werden aangemoedigd om te vertrouwen op God (ook al leefden zij dichtbij God).

We behandelen nu een gedeelte uit het Nieuwe Testament. Jezus zat samen met zijn discipelen aan tafel voor het laatste Avondmaal. De tijd was aangebroken om de weg naar het kruis te gaan. En dat klonk volgens menselijk inzicht dwaas.

De omstandigheden die voor ze stond was zorgwekkend, toch?

Johannes 14: 1-6 NBV21

Wees niet ongerust, **maar vertrouw op God en op Mij.**

In het huis van mijn Vader zijn veel kamers; zou Ik anders gezegd hebben dat

Ik een plaats voor jullie gereed zal maken? Wanneer Ik een plaats voor jullie gereed gemaakt heb, kom Ik terug. Dan zal Ik jullie met me meenemen, en dan zullen jullie zijn waar Ik ben.

Jullie kennen de weg naar waar Ik heen ga.' Toen zei Tomas: 'Wij weten niet eens waar U naartoe gaat, Heer, hoe zouden we dan de weg daarheen kunnen weten?'

De wegwijzer

Jezus zei:

'Ik ben de weg, de waarheid en het leven.

Niemand kan bij de Vader komen dan door Mij.

We weten hoe het verhaal verder afloopt. Jezus is de weg naar het kruis gegaan.

Hij heeft afgerekend met de duisternis, Hij is opgestaan. Hij leeft!

Dat is het goede nieuws!

Hij vertrouwde Zijn Vader, Hij vertrouwde Zijn plan. Hij stemde er mee in.

Hij ging de weg die de Vader Hem liet zien.

Wat is jouw verhaal? Welke getuigenissen kun je al delen over de Wegwijzer?

Wat is jouw uitdaging? Waar ga je door heen nu, binnenkort?

Waar richt je je op? Mag God jouw de weg laten zien, die je nu misschien nog niet ziet?

Kijk eens om je heen. Ieder van ons heeft een weg af te leggen.

En aan een ieder wordt soms iets gevraagd wat onmogelijk lijkt volgens ons eigen inzicht.

Maar we zijn ook aan elkaar gegeven. We leven in een stad, in een land die steeds minder rekening houdt met God. In die moeilijke omstandigheden wil God een weg banen.

Laten we elkaar bemoedigen, aansporen om wijs te leven en soms in liefde te corrigeren.

En laten we vertrouwen en blijven denken aan Jezus, onze Heer. Zoals Spreuken ons aanmoedigt.

Jezus is de weg en

Hij wijst / baant de weg

Jezus is de waarheid en

Hij openbaart waarheid en wijsheid

Jezus is het leven en

Hij deelt het leven in alle volheid

..... (en nog zoveel meer!)

Jezus is de ware Wegwijzer!

Amen!